

MREŽA UDRUGA
BENEFIT

Sobe za injektiranje

Iva Jovović, dipl.soc.rad.

Soba za injektiranje (eng. „Injecting room“) je prostor u kojem ovisnici mogu injicirati nedopuštene supstance pod nadzorom.

Glavni cilj je *smanjenje šteta povezanih s intravenoznim konzumiranjem droga putem osiguravanja prostora u kojem se omogućava injektiranje droga pod nadzorom s ciljem smanjenja širenja zaraznih bolesti.*

U sobama za injektiranje osigurava se sterilan pribor za injektiranje droga, pružaju informacije o drogama, osnovna zdravstvena skrb, te preporuke o liječenju i tretmanu, a u istima je osiguran pristup medicinskog osoblja.

Prva nadzirana soba za injektiranje današnjeg tipa otvorena je 1986. u Bernu u Švicarskoj. Na području Europe sobe za injiciranje djeluju u Njemačkoj, Luksemburgu, Nizozemskoj, Norveškoj, Španjolskoj i Švicarskoj, od kojih većina u Nizozemskoj i Njemačkoj.

Prema podacima od EMCDDA-a, u 2018. godini postojalo je 90 soba za injektiranje u 8 europskih zemalja (Nizozemska, Njemačka, Švicarska, Danska, Norveška, Španjolska, Francuska i Luksemburg).

Aktivnosti

- Prilikom dolaska klijent ulazi u prostor čekaonice gdje se zadržava kako bi se izvršila procjena prihvatljivosti za korištenje usluge. Cilj procjene je utvrditi:
 - da li je klijent već postojeći korisnik droga (prvi korisnici su isključeni),
 - da je stariji od 18 godina,
 - ako se radi o ženskoj osobi utvrđuje se da nije trudna
 - da li je u pratnji djeteta te
 - da nije pod utjecajem alkohola.

-
- U slučaju pozitivne procjene, klijent se upućuje u prostor za injektiranje.
 - U prisustvu medicinskih djelatnika provodi se podjela sterilnog pribora za injektiranje.
 - Osoblje u svakom trenutku nadzire klijenta dok injektira supstancu i u mogućnosti je u svakom trenutku pružiti hitnu medicinsku pomoć ukoliko dođe do komplikacija.
 - Nakon injiciranja, korisnik ostaje pod nadzorom još neko vrijeme dok osoblje ne procjeni da je spreman napustiti prostor.
 - Pružanje informacija o pravnim, socijalnim i zdravstvenim mogućnostima, mogućnosti uključivanja u programe rehabilitacije.
 - Pružanje napitaka/ili toplog obroka.

Kućni red **zabranjuje trgovinu drogom** i određuje osnovne higijenske zahvate!!!

Pozitivni doprinosi uvođenja soba za injektiranje

- osiguranje okruženje za sigurniju uporabu droga
- unaprijeđenje zdravstvenog statusa ciljane skupine
- povećanje javnog reda
- unaprijeđenje individualnog zdravstvenog obrazovanja koje djeluje na promjenu ponašanja među najugroženijim populacijama

Mogući rizici

- mogućnost da se upotreba droga čini prihvatljivijom i ugodnijom što je u suprotnosti s ciljevima liječenja
- mogućnost privlačenja novih korisnika
- privlačenje preprodavača droga

Uvođenje soba za injektiranje može smanjiti štetne posljedice javne zlouporabe droga, ali ne može **ne može riješiti sve** ključne varijable smanjenja šteta povezanih s drogama; time se ne mijenja činjenica da korisnici kupuju svoju drogu na ilegalnom tržištu, niti može imati za cilj promjenu samog tržišta droga.

Sobe za injektiranje i zakonodavstvo u Hrvatskoj

- prema postojećem kaznenom zakonodavstvu u Republici Hrvatskoj nije moguće provesti program smanjenja šteta koji uključuje osnivanje i djelovanje sobe za injektiranje.
- držanje prostora i omogućavanje njegovog korištenja radi konzumacije droga predstavljalo bi kazneno djelo iz članka 191. stavak 1. i 2. KZ, a korisnici tog prostora bili bi prekršajno odgovorni zbog posjedovanja droge temeljem članka 54. stavak 1. točka 1 i stavak 3. ZSZD.
- prije provedbe takvog programa smanjenja šteta povezanih s zlouporabom droga izmijeniti postojeće zakonodavstvo
- primjer za prilagodbu kaznenog zakonodavstva programu smanjenja šteta koji uključuje sobe za injektiranje je zakon koji je donio irski parlament; Misuse of Drugs
- U Irskoj je 2017. donese zakon kojim se uređuje uspostava i djelovanje soba za injektiranje, a iste godine u Belgiji je bio u tijeku postupak savjetovanja radi donošenja zakona kojim se uređuje osnivanje i rad soba za injektiranje.

Irska

Misuse of Drugs (Supervised Injecting Facilities) Act iz 2017. godine.

Taj je zakon donesen kako bi se ostvarili uvjeti za osnivanje, izdavanje dozvola i djelovanje soba za injektiranje u sklopu programa smanjenja šteta povezanih s zlouporabom droga, radi jačanja zdravstvene zaštite intravenoznih korisnika koji injektiraju drogu na javnim mjestima, smanjenja intravenoznog korištenja droga, smanjenja količine onečišćenog pribora za korištenje droga na javnim mjestima i posljedično tome poboljšanja kvalitete života u društvu.

Karakteristike tog zakona su sljedeće:

- sobu za injektiranje mogu koristiti samo intravenozni korisnici droga,
- za otvaranje soba za injektiranje potrebno je podnijeti zahtjev ministarstvu zdravstva,
- zahtjev mora imati podatke koji su pobliže navedeni u zakonu; podaci o osobi koja podnosi zahtjev, podaci o lokaciji na kojoj bi trebala biti soba za injektiranje, detaljni podaci o samom prostoru, detaljni opisi o načinu održavanja prostora i postupcima koji bi se provodili u tom prostoru, podaci o iskustvu i kvalifikacijama podnositelja zahtjeva, kao i eventualne druge podatke koje ministarstvo može zatražiti prilikom odlučivanja o zahtjevu,

Irska

- odluku o zahtjevu donosi ministar zdravstva koji se prethodno može savjetovati s zavodom za javno zdravstvo i policijom,
- prilikom donošenja odluke o zahtjevu, osim o činjenicama koje se moraju navesti u zahtjevu, vodi se računa o broju korisnika koji intravenozno koriste drogu na lokaciji za koju se predlaže otvaranje sobe za injektiranje, broju slučajeva predoziranja, broju smrtnih slučajeva nastalih zbog predoziranja i količini onečišćenog pribora za korištenje droge na lokaciji,
- u slučaju prihvaćanja zahtjeva u dozvoli se moraju navesti podaci o osobi kojoj je odobren zahtjev za vođenje sobe za injektiranje, adresa na kojoj se soba nalazi, razdoblje za koje dozvola vrijedi,
- dozvolom se mogu propisati i posebni uvjeti pod kojim se postupci unutar tog prostora moraju provoditi, kao i uvjeti pod kojim se prostor mora održavati,
- u dozvoli se navodi razdoblje za koje je dozvola izdana s tim da je ministarstvo ovlašteno opozvati dozvolu i prije isteka trajanja u slučaju nepridržavanja zadanih uvjeta,
- također i osoba koja je dobila dozvolu može odustati od vođenja sobe za injektiranje i prije isteka ugovorenog razdoblja, ali o tome mora obavijestiti ministarstvo u roku navedenom u dozvoli,

Irska

- samo intravenozni korisnici droga koji imaju odobrenje osobe koje je dobila dozvolu za vođenje sobe za injektiranje ili druge osobe koja radi po njezinim uputama, mogu koristiti sobu za injektiranje (registracija korisnika),
- na zahtjev ministarstva imatelj dozvole dužan je dati podatke o sigurnosti, korisnosti i isplativosti sobe za injektiranje, kako bi se mogla procijeniti potreba za takvim programom, ali ti podaci se ne smiju odnositi na osobne podatke korisnika,
- osoba koja je dobila dozvolu za vođenje sobe za injektiranje, kao i bilo koja druga osoba koja radi po njezinim uputama, ne može biti kazneno ili prekršajno odgovorna zbog pružanja pomoći ili savjeta intravenoznom korisniku droga koji koristi sobu za injektiranje,
- vlasnik prostora u kojem se nalazi soba za injektiranjem imatelj dozvole i druge osobe koje rade po njegovim uputama ne mogu biti kazneno odgovorne ako su dale na korištenje sobu za injektiranje registriranom korisniku radi jednokratne konzumacije droge,
- intravenozni korisnik droga koji uz odobrenje imatelja dozvole za vođenje soba za injektiranje koristi sobu za uzimanje droge, ne može biti prekršajno odgovoran zbog posjedovanja droge za vlastite potrebe.

Analiza potreba

Ispitanika - 150						
	TERRA	INSTITUT	PORAT	HELP	LET	UKUPNO
ZA OTVARANJE	28	29	30	29	29	145
ZA KORIŠTENJE	19	28	27	29	27	130
OTPOR U ZAJEDNICI	28	30	26	18	28	130
INJEKTIRANJE	24	30	30	29	30	143
POMOĆ	25	30	30	29	30	144
DRUGE SLUŽBE	20	29	30	25	29	133
KORIŠTENI PRIBOR	27	29	30	29	29	144

Analiza potreba

NEŠTO DRUGO							
psihosuport							
psihosuport, socijalni radnik							
testiranje robe od korisnika							
edukacija, legalizacija svih droga za osobne uporabe, posebno u vezi profesionalnih poslova							
piće, osvježenje							
topla juha							
da se može dobiti naxolon u spreju							
odjeća za presvući se							
testiranje supstanci za konzumiranje							
kava, čaj							
razgovor							
psiholog							
savjetovanje							